

RP 21/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter ändras. Det föreslås att bestämmelserna om skolmjölksstöd ändras så att de motsvarar Europeiska unionens reviderade lagstiftning. Samtidigt föreslås det att det i lagen tas in bestämmelser om införande och genomförande av det stöd som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning och som beviljas för frukt och grönsaker som är avsedda att delas ut till elever. I fortsättningen ska dessa system utgöra ett enhetligt stöd till utdelning i skolan. Avsikten med det är att främja hälsosamma matvanor genom att stödja konsumtionen av produkterna i fråga i skolor och på daghem.

Propositionen hänför sig till statens tilläggsbudget för 2017.

Lagen avses träda i kraft den 1 augusti 2017.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
2.2 Bedömning av nuläget	4
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	5
3.1 Målsättning	5
3.2 Alternativ	5
3.3 De viktigaste förslagen.....	6
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	6
4.1 Ekonomiska konsekvenser	6
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	8
4.3 Samhälleliga konsekvenser	8
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	8
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	8
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	8
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	10
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	16
3 IKRAFTTRÄDANDE	17
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	17
4.1 Näringsfrihet	17
4.2 Egendomsskydd	17
4.3 Jämlikhet	17
4.4 Bemyndigande	18
LAGFÖRSLAG	20
Lag om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter	20
BILAGA	24
PARALLELLEXT	24
Lag om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter	24

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Systemet med utdelning i skolan består å ena sidan av stöd till utdelning av frukt, grönsaker och bananer vid utbildningsanstalter (*stöd till frukt i skolan*) och å andra sidan av stöd till utdelning av mjölk och mjölkprodukter vid utbildningsanstalter (*skolmjölksstöd*). Medlemsstaterna får själva bestämma om de inför dessa stödsystem. I Finland har hittills endast skolmjölksstödet tillämpats.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

I Finland har skolmjölksstöd tillämpats sedan 1995. Under läsåret 2014—2015 omfattade skolmjölksstödet i Finland cirka 89 procent av alla skolbarn och barn i dagvård. Under de senaste åren har konsumtionen av flytande mjölkprodukter minskat och konsumtionen av fettfri mjölk minskar redan andra året i följd. År 2015 uppgick konsumtionen av mjölk och surmjölk till 123 liter per person (Naturresursinstitutet 2016).

Systemet med utdelning i skolan baserar sig på EU:s lagstiftning. Bestämmelser om det finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, nedan *marknadsordningsförordningen*, och då särskilt i artiklarna 22–25 i den förordningen. På införandet av systemet med utdelning i skolan tillämpas också Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitikerna och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008.

Bestämmelser om skolmjölksstödet belopp finns i rådets förordning (EU) nr 1370/2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter, dvs. närmare bestämt i artiklarna 5 och 6 i den förordningen.

EU:s lagstiftning har ändrats så att bestämmelserna om skolmjölksstöd och stöd till frukt i skolan har slagits samman. I fortsättningen ska de nationella strategier som är en förutsättning för införande av stödsystemen basera sig på samma bestämmelser. Också bestämmelserna om finansieringen av systemen har slagits samman liksom bestämmelserna om stödbjekten och stödbeloppet. De ändringar som är viktigast för Finland gäller de kompletterande åtgärder som ska genomföras utöver utdelningen av produkter. Syftet med åtgärderna är enligt EU:s lagstiftning att öka konsumtionen av jordbruksprodukterna i fråga och att främja hälsosamma kostvanor. Syftet med åtgärderna är också att göra barn medvetna om jordbruk och jordbruksprodukter.

Bestämmelser om ändringarna finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/791 om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013 och (EU) nr 1306/2013 vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter, nedan *parlamentets och rådets förordning om utdelning vid utbildningsanstalter*. I rådets förordning (EU) 2016/795 om ändring av rådets förordning (EU) nr 1370/2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter, som antagits samtidigt, finns också bestämmelser om ändringarna. Dessa EU-förordningar tillämpas från och med den 1 augusti 2017.

RP 21/2017 rd

Närmare bestämmelser om systemet med utdelning i skolan finns i kommissionens förordning (EG) nr 657/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 i fråga om gemenskapsstöd för utdelning av mjölk och vissa mjölkprodukter till skolelever, och i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1047/2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 när det gäller de nationella eller regionala strategier som medlemsstaterna ska utarbeta för skolmjölksprogrammet samt i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/247 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 med avseende på unionsstöd till tillhandahållande och distribution av frukt och grönsaker, bearbetade produkter av frukt och grönsaker och bananprodukter inom ramen för programmet för frukt och grönsaker i skolan.

Kommissionens förordningar som nämns ovan har ersatts genom kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/39 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter, nedan *genomförandeförordningen om stöd till utdelning vid utbildningsanstalter*, och kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/40 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter och om ändring av kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014. Dessa EU-förordningar ska tillämpas på stöd för läsåret 2017—2018 och efterföljande läsår.

Nationella bestämmelser om skolmjölksstödet finns i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012), nedan *marknadsordningslagen*, och närmare bestämt i 32 a § och 33—36 § i den lagen. Vid tillämpningen av stödsystemet iaktas dessutom bestämmelserna i 49, 50, 55 och 56 § samt 10 kap. i marknadsordningslagen. Bestämmelser om skolmjölksstödet finns också i statsrådets förordning om produkter som berättigar till skolmjölksstöd (314/2013).

2.2 Bedömning av nuläget

Det anses motiverat att systemet med skolmjölksstöd fortsätter eftersom det i Finland utnyttjas i mycket stor utsträckning. Utan stödsystemet skulle konsumtionen av mjölkprodukter sannolikt minska snabbare än i nuläget. Enligt den rekommendation för skolbespisningen som Statens näringsdelegation har meddelat är fettfri mjölk och surmjölk bra måltidsdrycker för unga. Konsumtionen av dessa och andra fettfria och fettsnåla flytande mjölkprodukter, såsom yoghurt och fil, bör uppgå till cirka en halv liter per dag.

Stödet till frukt i skolan tillämpas i nuläget inte i Finland. Det har ansetts motiverat att införa detta stöd eftersom forskning visar att konsumtionen av grönsaker, frukt och bär bör ökas. Frukt och grönsaker ska ingå i varje måltid. Detta innebär enligt näringsrekommendationerna minst ett halvt kilo, dvs. 5—6 portioner per dag (1 portion = 1 näve och en barnportion är ungefär hälften av en vuxenportion). Finländska vuxna män äter cirka 260 gram grönsaker (inbegripet frukt och bär) och vegetarisk mat per dag och kvinnor cirka 330 gram per dag (Finravinto, 2012). Enligt OECD:s statistik äter cirka 30 procent av befolkningen dagligen frukt och 40 procent dagligen grönsaker. Skillnaderna mellan könen är stora och skillnaderna syns redan i den tidiga barndomen. På 2000-talet har det gjorts enstaka undersökningar av barns konsumtion av grönsaker. Barn i åldern 10—11 år äter cirka 100 gram grönsaker och cirka 100 gram frukt per dag. Forskning visar att hälften av alla barn under skolåldern äter endast en portion grönsaker (inbegripet frukt och bär) per dag.

EU:s ändrade lagstiftning om stöd till utdelning i skolan förutsätter ändringar i den nationella lagstiftningen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Propositionen har som mål att säkerställa att den nationella lagstiftningen möjliggör att EU:s reviderade lagstiftning om systemet med utdelning i skolan genomförs i Finland och att också stöd till frukt i skolan kan beviljas i fortsättningen.

Systemet med utdelning i skolan syftar till att främja hälsosamma matvanor, öka konsumtionen av jordbruksprodukter och göra barn mer medvetna om jordbruk. Ett mål för propositionen är också att kännedomen om ekologisk produktion och efterfrågan på ekologiska produkter ska öka.

Det kan i fråga om ekologiska produkter konstateras att de kriterier för valet av produkter som hör till medlemsstaternas prövningsrätt som anges i artikel 23.11 i marknadsordningsförordningen omfattar också ekologiska produkter. På nationell nivå ska däremot statsrådets principbeslut om främjande av hållbara miljö- och energilösningar (Cleantech-lösningar) vid offentlig upphandling beaktas och i beslutet rekommenderas det att andelen ekologisk mat ska uppgå till 20 procent före 2020. Statens upphandlande enheter ska vid offentlig upphandling dessutom iaktta bl.a. följande principer: till kök och måltidstjänster ska det införskaffas sådana livsmedel som överensstämmer med näringsrekommendationerna och är ekologiskt producerade, innehåller mycket grönsaker och är säsongsenliga. Av den mat som serveras i offentliga kök ska 20 procent vara ekologisk före 2020. Statsrådet rekommenderar att också alla andra upphandlande enheter iakttar dessa principer. Det är således logiskt att användningen av ekologiska produkter främjas även inom den ram som systemet med utdelning i skolan möjliggör.

Det har enligt motiveringen till parlamentets och rådets förordning om utdelning vid utbildningsanstalter konstaterats en trend mot minskande konsumtion av i synnerhet färsk frukt och färska grönsaker och konsumtionsmjölk. Utdelningen inom skolprogrammen bör därför i första hand koncentreras på dessa produkter. Konsumtionen av färsk frukt och i synnerhet färska grönsaker samt mjölkprodukter minskar i nuläget bland barn och barnfetma blir allt vanligare på grund av konsumtionsvanor inriktade på livsmedel som innehåller mycket tillsatt socker, salt, fett eller tillsatsämnen.

Enligt motiveringen till parlamentets och rådets förordning om utdelning vid utbildningsanstalter bör det dessutom göras insatser för att säkerställa utdelning av lokala och regionala produkter. På så sätt kan man genom systemet med utdelning i skolan också främja användningen av lokala jordbruksprodukter.

3.2 Alternativ

Hälsosamma matvanor främjas i nuläget genom den lagstadgade skolbespisning som kommunerna tillhandahåller och som är avgiftsfri för elever som deltar i undervisning och genom systemet med skolmjölksstöd. Kommunen och skolan ansvarar för att ordna skolbespisningen. Statens näringsdelegation har 2008 meddelat en rekommendation för ordnande av skolbespisningen som gäller bl.a. mattiderna, måltidsmiljön, måltidernas näringsinnehåll och valet av födoämnen. Den nya rekommendationen för skolbespisningen har nyligen offentliggjorts. De behov av ändringar som rekommendationen eventuellt föranleder beaktas när systemet införs.

Systemet med utdelning i skolan möjliggör finansiering av Europeiska unionen för att komplettera de näringsmässiga målen i fråga om skolelever. Systemet är redan etablerat i Finland när det gäller mjölkprodukter. En ändring jämfört med nuläget är att också frukt och grönsaker ska delas ut och de kompletterande åtgärderna i anslutning till detta. Jämfört med den tidigare

situationen har EU:s lagstiftning om stöd till utdelning av frukt och grönsaker ändrats så att principen om medlemsstaternas medfinansiering inte längre bör tillämpas i systemet. I regel kan man både vid Landsbygdsverket och i skolorna slå samman förvaltningen och genomförandet av utdelningen av frukt i skolan med utdelningen av skolmjölk. Det är således motiverat att systemet med stöd till frukt i skolan införs vid sidan av de nuvarande systemen.

Det kan också göras prioriteringar av de produkter som berättigar till stöd t.ex. så att närproducerade produkter eller ekologisk produktion prioriteras. Avsikten är att det för ekologiskt producerade produkter ska fastställas en stödnivå som är högre än för konventionell produktion.

3.3 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås sådana ändringar i marknadsordningslagen som möjliggör att EU:s reviderade lagstiftning om skolmjölksstöd genomförs och att systemet med stöd till frukt i skolan införs i Finland. Det föreslås att ändringarna genomförs så att det reviderade systemet med utdelning i skolan kan börja genomföras från och med ingången av läsåret 2017, dvs. från och med den 1 augusti 2017.

Avsikten är att när systemet verkställs ska stödnivån för ekologiskt producerade produkter vara högre än för konventionellt producerade produkter.

Målet är att systemet med skolmjölksstöd ska ändras så lite som möjligt. Det beräknas att skolmjölksstödet också i fortsättningen inom ramen för det tillgängliga anslaget ska kunna riktas till alla barn som får dagvård samt alla elever vid läroanstalter på första och andra stadiet. På grund av det begränsade anslaget och den högre stödnivån för ekologiska produkter måste dock antalet stödberättigande produkter begränsas och stödet koncentreras till flytande produkter.

Eftersom stödet till frukt och grönsaker är relativt litet ska det för att säkerställa att åtgärderna är effektiva gå att rikta stödet till vissa åldersgrupper och koncentrera användningen av stödet till kortare tidsperioder enligt t.ex. skördeperioden. Med tanke på främjandet av hälsosamma matvanor förefaller den viktigaste åldersgruppen vara grundskolelever.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen hänför sig till den tilläggsbudgeten för 2017. Avsikten är att ett förslag till tilläggsanslag för stöd till utdelning i skolan tas in i tilläggsbudgetpropositionen för 2017 under moment 30.20.41 (EU-inkomststöd och EU-marknadsstöd, förslagsanslag). Tilläggsanslaget behövs närmast för den stödandel som behövs för anskaffning av frukt och grönsaker. Det bedöms att det anslag som reserverats för skolmjölksstödet och som redan ingår under momentet är tillräckligt. I statsbudgeten för 2017 är det budgeterade anslaget under momentet sammanlagt 540 miljoner euro, varav EU-marknadsstödens andel uppgår till 5 miljoner euro (EU-stödet för privat lagring är 1,2 miljoner euro och skolmjölksstödet 3,8 miljoner euro).

Maximibeloppet av det stöd som kan beviljas med EU-medel inom ramen för systemet med utdelning i skolan är enligt EU:s lagstiftning 3 824 689 euro för skolmjölksstöd och 1 599 047 euro för stöd till frukt i skolan per läsår, vilket innebär att finansieringen fördelas på två budgetår. Det är möjligt att ur EU-medel få tilläggsstöd, om de andra medlemsländerna inte ansöker om stöd till fullt belopp. Enligt EU:s lagstiftning kan systemet med utdelning i skolan också beviljas nationellt stöd. En del av stödet kan användas för kompletterande åtgärder. Sy-

RP 21/2017 rd

stemet med utdelning i skolan kan kompletteras antingen med hjälp av nationella kompletterande åtgärder eller kompletterande åtgärder som EU finansierar i sin helhet. Avsikten är att det anslag på 500 000 euro som beviljats i statens tredje tilläggsbudget för 2016 ska användas till att i den inledande fasen av EU:s nya system med utdelning i skolan vidta nationellt finansierade kompletterande åtgärder samt till att ge förmånstagarna information om systemet.

Totalproduktionen av mjölk uppgick 2015 till 2 365 miljoner liter. Konsumtionen av mjölk väntas inte öka till följd av stödsystemet eftersom systemet redan tillämpas på mjölk. I nuläget delas det årligen ut cirka 18 miljoner liter stödberättigande skolmjölk. Detta har ingen större betydelse med tanke på den totala konsumtionen av mjölk, men skolmjölken kan dock medföra att unga vänjer sig vid att konsumera mjölk också utanför skolan, vilket på lång sikt beräknas öka eller åtminstone upprätthålla konsumtionen av mjölk.

Införandet av systemet med utdelning i skolan syftar till att öka konsumtionen av frukt och grönsaker. Stödsystemets konsekvenser för produktionen av frukt- och grönsaksprodukter anses dock generellt sett inte vara särskilt stora eftersom det tillgängliga stödet är mycket litet. År 2013 uppgick t.ex. enbart värdet på produktionen av växthustomater i Finland till cirka 76 miljoner euro. Befolkningens konsumtion av grönsaker beräknas dock bli mångsidigare och öka, om barn tidigt vänjer sig vid att äta grönsaker och grönsaker på så sätt blir en del av den dagliga kosten.

Stödsystemet beräknas inte ha någon större betydelse med tanke på livsmedelsindustrin. Avsikten är att färska frukter och grönsaker ska prioriteras. Att konsumtionen av frukt och grönsaker ökar kan innebära en större efterfrågan hos småföretag som t.ex. skivar frukt och grönsaker färdigt. Detalj- och partiaffärer som levererar produkter till skolor och läroanstalter kan dra nytta av en ökad efterfrågan på frukt och grönsaker.

Stödprogrammets konsekvenser kan vara större för producenterna i fråga om enskilda produkttyper. Konsekvenserna beror på vilka produkter som väljs ut till stödobjekt och stödnivån för dem. Hur stor ökningen av konsumtionen är beror på de valda produkterna. Det finns ett omfattande utbud av olika frukter och grönsaker och prisvariationerna är mycket stora. I den inledande fasen av systemet ska det ingå endast ett begränsat antal produkter som är lätta att dela ut och som barn tycker om. Bestämmelser om produkterna som berättigar till stöd och om stödbeloppet ska utfärdas genom förordning av statsrådet och därför kan en produktspecifik bedömning ges först i samband med att förordningen utfärdas.

Systemet syftar till att främja konsumtionen av ekologiskt producerade produkter, vilket kan förbättra den ekonomiska ställningen för de lantbruksproducenter som producerar produkterna i fråga och de företag inom matbranschen som säljer dem. Det är sannolikt att det högre stödet för ekologiskt producerad mjölk ökar konsumtionen av ekologiskt producerad mjölk och har en positiv inverkan på marknaden för ekologiskt producerad mjölk. År 2016 producerades det 54 miljoner liter ekologisk mjölk, vilket utgör cirka 2 procent av den mängd mjölk som årligen produceras i Finland. Tillväxten jämfört med föregående år var cirka 7 miljoner liter.

Att systemet gynnar ekologiskt producerade produkter har en positiv inverkan på hela den ekologiska kedjan i och med att volymerna ökar. En betydande del av utbudet av ekologiska frukter och grönsaker utgörs av importerade produkter. Prisskillnaden jämfört med konventionellt producerade produkter är vanligen stor, och en stor del av de aktörer som köper produkter till skolorna väljer därför i nuläget det konventionellt producerade alternativet. Prisskillnaden kan kompenseras genom en högre stödnivå. Också en liten ökning av efterfrågan kan uppmuntra producenter av frukt och grönsaker att övergå till ekologisk produktion. Eftersom avsikten är att bestämmelser om stödnivåerna ska utfärdas genom förordning av stats-

rådet kan de närmare produktspecifika konsekvenserna dock bedömas först i samband med att förordningen utfärdas.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

I Finland ska verkställandet av systemet med utdelning i skolan höra till Landsbygdsverket som i nuläget också ansvarar för genomförandet av skolmjölksstödet. Ändringarna av skolmjölksstödet har med undantag för de kompletterande åtgärderna inga betydande konsekvenser för Landsbygdsverkets uppgifter. Införandet av stödet till frukt i skolan bedöms inte kräva några ytterligare årsverken. Målsättningen med de kompletterande åtgärderna är att Landsbygdsverket ska konkurrensutsätta de åtgärder som genomförs som projekt och följer upp och övervakar genomförandet av dem. Utdelningen av frukt och grönsaker och deltagandet i genomförande av de kompletterande åtgärderna medför en del extra arbete för skolorna jämfört med nuläget.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Systemet med utdelning i skolan främjar att barn tillägnar sig hälsosamma matvanor. Enligt motiveringen till parlamentets och rådets förordning om utdelning vid utbildningsanstalter utgör kompletterande utbildningsåtgärder ett viktigt verktyg för att göra barn mer medvetna om jordbruket och det breda utbudet av jordbruksprodukter, särskilt sådana produkter som produceras i barnens egen region. I Finland har det inte tidigare genomförts kompletterande åtgärder inom systemet med skolmjölk. Genom kompletterande åtgärder kan matfostran främjas och barn göras mer medvetna om jordbruksproduktionen och näring t.ex. med hjälp av spel, broschyrer, besök på jordbruksenheter och pris. Också information om närproducerad mat och matproduktionens miljökonsekvenser kan bäst ges genom kompletterande åtgärder.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. Ministeriet har för intressentgrupperna ordnat två diskussionsmöten om revideringen av systemet med utdelning i skolan och av den nationella lagstiftningen. Responsen från dessa möten har utnyttjats vid beredningen av propositionen. Utlåtanden om propositionen begärdes av följande instanser: justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Landsbygdsverket, Utbildningsstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd, Rådet för bedömning av lagstiftningen, Statens näringsdelegation, Ammattikeittiösaajat ry, EkoCentria, Livsmedelsindustriförbundet rf, Kauppapuutarhaliitto - Handelsträdgårdsförbundet ry, Maidonjalostajien ja meijeritukkuakauppioiden liitto ry, Maito ja Terveys - Mjolk och Hälsa ry, Förbundet för Ekologisk Odling rf, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Maitovaltuuskunta, Undervisningssektorns Fackorganisation rf, Pro Luomu ry, Puutarhaliitto - Trädgårdsförbundet ry, Finlands Dagligvaruhandel rf, Föreningen Matinformation rf, Finlands Kommunförbund rf, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC, Svenska Trädgårdsförbundet rf, Ekologiska Producenternas Allians rf, Arla Oy, Heinon Tukku Oy, Kanta-Hämeen Tuoretuote Oy, Kimmon Vihannes Oy, Meira Nova Oy, Satotukku Oy, Valio Oy och Ålands Centralandelslag, ÅCA.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Yttranden lämnades av Ammattikeittiösaajat ry, EkoCentria, Esbo stad, Helsingfors stad, Förbundet för Ekologisk Odling rf, Luonnonsuojeluyhdistys Tuottava Maa - Turvattu Luonto ry, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Landsbygdsverket, Maidonja-

RP 21/2017 rd

lostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto ry, Maito ja Terveys - Mjölkk och Hälsa ry, Mehu- ja säilyketeollisuusyhdistys och Pakaste- ja perunateollisuusyhdistys (ETL), Uleåborgs stad, Pro Luomu ry, Puutarhaliitto - Trädgårdsförbundet ry, Social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Kommunförbund rf, Suomen Meijeriyhdistys (ETL), Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC, Svenska Trädgårdsförbundet rf, Institutet för hälsa och välfärd, Åbo stad, Statens näringsdelegation, finansministeriet och Vanda stad. Justitieministeriet yttrade sig inte om propositionen, men kommenterade senare på begäran den del av propositionen som gäller elektronisk ansökan.

I utlåtandena förhöll man sig allmänt taget positivt till propositionen och propositionens huvudlinje om att systemet med utdelning i skolan ska utvidgas till att omfatta frukt och grönsaker understöddes.

I fråga om stödets målgrupper fick propositionen i regel positivt respons trots att det i en del av utlåtandena också föreslogs andra målgrupper. Utgångspunkten för propositionen har i fråga om mjölk varit nuläget, dvs. att produkter som understöds kan delas ut till barn och elever i daghem, förskolor och läroanstalter på första och andra stadiet. Eftersom stödet till frukt och grönsaker är mycket begränsat till sitt belopp är det svårt att få det att räcka till för utdelning till alla åldersgrupper på så sätt att stödet har de eftersträvade effekterna, och därför är utgångspunkten att stödet ska riktas till vissa åldersgrupper. För att minimera den administrativa bördan är det motiverat att begränsa stödet också enligt typ av organisation, vilket innebär att det till sitt belopp begränsade stödet inte ska riktas till t.ex. både barnträdgårdar och skolor. Av dessa orsaker har utgångspunkten för beredningen varit att stödet till frukt och grönsaker ska riktas till grundskolor. Avsikten är att det genom förordning av statsrådet ska utfärdas närmare bestämmelser om saken.

Det framfördes flest avvikande åsikter om målet att prioritera ekologiska produkter på så sätt att det beviljas ett högre stöd för dem. I en del av utlåtandena ansågs detta äventyra möjligheterna att dela ut produkter som producerats på konventionellt sätt. I andra utlåtanden konstaterades det däremot att denna riktlinje överensstämmer med regeringens principbeslut och i en del föreslogs det att endast ekologiska produkter ska beviljas stöd. En redogörelse för skälen till att betona ekologiskt producerade produkter finns ovan i den allmänna motiveringen. I fråga om de produkter som stödet avser behandlades i synnerhet distribution av frukt och grönsaker enligt säsong och deras inhemska ursprung, vilket i stor utsträckning ansågs som primära kriterier i förhållande till ekologiskt producerade produkter. Det framfördes varierande åsikter om begränsningen av mjölkprodukter till endast flytande produkter.

I fråga om utlåtandena som gäller vilka enskilda produkter som berättigar till stöd och stödnivån på dem samt en så effektiv användning som möjligt av det stödbelopp som anvisas Finland kan det konstateras att avsikten är att både produkter som producerats på konventionellt sätt och ekologiskt producerade produkter ska stödas på så sätt att det erbjuds ett inhemskt alternativ. Det bör beaktas att produkterna väljs av de instanser som införskaffar produkter, dvs. i regel av kommunerna. Denna proposition gäller vilka produkter som ska kunna beviljas stöd. Syftet är att det genom den förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av det föreslagna bemyndigandet ska utfärdas bestämmelser om produkterna och stödnivåerna. I detta sammanhang finns det ett behov av att samordna å ena sidan prioriteringen av ekologisk produktion och å andra sidan tryggheten av utbudet av andra produkter och i synnerhet av inhemska produkter. Avsikten är givetvis också att det stöd som anvisats Finland ska användas så effektivt som möjligt. De utlåtanden som gäller produktgrupper och anslaget tillräcklighet liksom den nya rekommendationen för skolbispisningen ska beaktas när statsrådets förordning utfärdas. Frukt och grönsaker kommer att delas ut enligt säsong redan av den orsaken att det stöd som kan delas ut sannolikt inte räcker till för en fortlöpande utdelning av produkter.

RP 21/2017 rd

I vissa utlåtanden fäste man uppmärksamhet vid den administrativa bördan. Landsbygdsverket har haft som princip att systemet ska vara så lätt att använda som möjligt till den del det är fråga om omständigheter som hänför sig till den nationella prövningsrätten. Det är dock klart att man när det gäller ett stöd som finansieras av EU inte kan avvika från de krav som anges i EU:s lagstiftning och som kan vara förenade med en administrativ börda.

I utlåtandena framfördes inga invändningar mot en elektronisk ansökan. Eftersom justitieministeriet inte yttrade sig om propositionen och eftersom det ansågs att det förslag till ett obligatoriskt elektroniskt ansökningsförfarande som ingick i propositionen kunde strida mot grundlagen begärdes det ett separat utlåtande av justitieministeriet. Justitieministeriet konstaterades att det också ska vara möjligt att göra en skriftlig ansökan i pappersform på så sätt att denna rättighet inte kan vara bunden av myndighetens godkännande. Till följd av detta ansågs det att bestämmelsen om ett obligatoriskt elektroniskt ansökningsförfarande inte kan utfärdas och den föreslagna bestämmelsen ströks i utkastet till proposition. Att föreskriva om frivillig elektronisk ansökan ansågs inte behövt eftersom frivillig elektronisk ansökan också i nuläget är möjligt med stöd av den allmänna lagstiftningen och detta redan har nämnts särskilt i detaljmotiveringen till 70 § i marknadsordningslagen (RP 131/2012 rd).

I några utlåtanden fäste man uppmärksamhet vid förslaget om att stödets belopp kan ändras om det sammantagna stödbeloppet enligt ansökningarna överstiger beloppet av det stöd som kan delas ut. Bestämmelsen klargör hur man ska gå till väga i en sådan situation. Motsvarande bestämmelser finns också i författningarna om jordbruksstöd. Sådana situationer som nämns ovan anses osannolika och avsikten är att de ska undvikas med alla medel. Antalet ansökningar kommer att följas upp så noggrant som möjligt. Vid behov kan man i förebyggande syfte på förhand sänka stödnivån och på så sätt undvika behov av att återkräva stöd som redan beviljats. Tilläggsfinansiering kan dessutom vara möjlig ur EU:s system för stöd till utdelning i skolan, vilket möjliggör att medel som inte använts i ett medlemsland används på annat håll. Det finns dock ännu inga praktiska erfarenheter av detta förfarande.

De kompletterande åtgärderna i systemet med utdelning i skolan ansågs viktiga och flera remissinstanser lade fram praktiska förslag som gällde dem. Dessa förslag beaktas i samband med utarbetandet av strategin för systemet med utdelning i skolan och delges Landsbygdsverket som i praktiken ansvarar för att ordna upphandlingsförfarandet för planeringen av de kompletterande åtgärderna och handledningen i anslutning till åtgärderna under ledning av jord- och skogsbruksministeriet.

I samband med remissbehandlingen beslöts det att vissa bestämmelser ska preciseras.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till statens tilläggsbudget för 2017.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

3 §. Definitioner. I 16 punkten i paragrafen ska definitionen av skolmjölksstöd ändras till en definition av stöd till utdelning i skolan. Den nya definitionen omfattar mjölkprodukter – till vilka räknas både mjölk och mjölkprodukter – samt dessutom utdelning av frukt och grönsaker. Frukt anses i enlighet med allmänspråket inbegripa också bananer, som inte räknas upp särskilt i paragrafen trots att de i artikel 1 i marknadsordningsförordningen anges som en annan produktgrupp än frukt och grönsaker. De frukter och grönsaker som räknas upp i artikel 1.2 i marknadsordningsförordningen inbegriper också de i del IX i bilaga I till den förordningen avsedda andra färska frukter (KN-nummer 0810) som även omfattar bär, såsom jordgubbar, hallon, tranbär, lingon, blåbär, vinbär och krusbär. Bär anses inbegripa både odlade bär och vilda bär.

Definitionen av skolmjölksförordningen i 17 punkten ändras så att den motsvarar EU:s nya lagstiftning om utdelning i skolan.

Mellanrubriken skolmjölksstöd före 32 a § ändras så att rubriken motsvarar den nya definition av stöd till utdelning i skolan som finns i 3 § 16 punkten.

32 a §. Nationell strategi för stöd till utdelning i skolan. Paragrafens rubrik och hänvisningen i paragrafen till skolmjölksstöd ändras så att de motsvarar den nya definition av stöd till utdelning i skolan som finns i 3 § 16 punkten.

Paragrafen ändras också så att den utöver strategin för utdelning i skolan även omfattar det förslag till anslag i anslutning till stödet till utdelning i skolan som ska lämnas in till Europeiska kommissionen samt de ändringar som gäller dessa. Det föreslås att jord- och skogsbruksministeriet är behörig myndighet i dessa ärenden. Landsbygdsverket kan även i dessa ärenden ha hand om tekniska uppdrag som hänför sig till sändande av information. Ändringen behövs, eftersom Landsbygdsverket i regel är behörig myndighet enligt marknadsordningslagen, om inte något annat föreskrivs. Beslut om den nationella strategin har redan tidigare ansetts vara en uppgift av såttillvida principiell karaktär att den bör höra till ministeriets behörighet. Detsamma gäller förslag till anslag. Enligt ny EU-lagstiftning ska en medlemsstat varje år till kommissionen lämna in ansökan om huruvida den under skolåret önskar använda det preliminära anslag som fastställts. En ansökan om anslag kan bli aktuell även i en situation där någon medlemsstat inte använder det preliminära anslag som fastställts för den, varvid kommissionen delar ut det anslag som blivit över på det här sättet till andra medlemsstater på basis av ansökningarna. Närmare bestämmelser om frågan finns i rådets förordning (EU) 2016/795 om ändring av rådets förordning (EU) nr 1370/2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter.

33 §. Produkter som berättigar till stöd till utdelning i skolan. Hänvisningen till skolmjölksstöd i paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar den nya definition av stöd till utdelning i skolan som finns i 3 § 16 punkten.

I paragrafen finns bestämmelser om de produkter som berättigar till stöd till utdelning i skolan. Momentet innehåller en hänvisning till EU:s direkt tillämpliga lagstiftning där det i första hand finns bestämmelser om kraven på egenskaperna hos produkterna. De produkter som ska delas ut enligt artikel 23.6 i marknadsordningsförordningen får inte innehålla något av följande: tillsatt socker, tillsatt salt, tillsatt fett eller tillsatt sötningsmedel. Produkterna får inte heller innehålla de tillsatta artificiella smakerstärkarna E 620–E 650 enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1333/2008. Enligt artikel 23.6 får en med-

lemsstat, efter att ha inhämtat lämpligt tillstånd från sina nationella myndigheter med ansvar för hälso- och näringsfrågor i överensstämmelse med sina nationella förfaranden, besluta att stödberättigande produkter som avses i punkterna 4 och 5 får innehålla begränsade mängder tillsatt socker, tillsatt salt och/eller tillsatt fett.

I paragrafen anges de krav på egenskaperna hos produkterna som ska ställas nationellt. Ett krav är i likhet med nuläget att produkterna motsvarar näringsrekommendationerna. Närmare bestämmelser om beaktande av näringsrekommendationerna utfärdas liksom i nuläget genom förordning av statsrådet.

Hänvisningen till EU:s lagstiftning täcker också bestämmelserna i artikel 23 i marknadsordningsförordningen om de produkter som berättigar till stöd till utdelning i skolan. Enligt artikel 23.2 avses med frukt och grönsaker i skolan de produkter som avses i punkt 3 a. Dessa är frukt och grönsaker samt färska bananprodukter. Frukt och grönsaker samt bananer definieras närmare i artikel 1 i marknadsordningsförordningen. Med skolmjölk avses enligt artikel 23.2 de produkter som avses i punkt 3 b, och dessa är konsumtionsmjölk, inbegripet laktosfria varianter. En definition av mjölk finns i artikel 1 i marknadsordningsförordningen.

Enligt artikel 23.2 i marknadsordningsförordningen avses med frukt och grönsaker i skolan också de bearbetade frukt- och grönsaksprodukter som avses i punkt 4 a. Med skolmjölk avses enligt artikel 23.2 dessutom följande produkter som avses i punkt 4 b, och de är ost, ostmassa, yoghurt och andra fermenterade eller syrade mjölkprodukter utan smaktillsatser, frukt, bär, nötter eller kakao. Enligt artikel 23.2 avses med skolmjölk även följande produkter som avses i bilaga V, dvs. fermenterade mjölkprodukter utan frukt- eller bärsaft, naturligt smaksatta och fermenterade mjölkprodukter med frukt- eller bärsaft, naturligt smaksatta eller icke smaksatta samt mjölkbaserade drycker innehållande kakao eller frukt- eller bärsaft eller naturligt smaksatta liksom också fermenterade eller icke fermenterade mjölkprodukter med frukt, naturligt smaksatta eller icke smaksatta. Dessa produkter definieras i artikel 1 i marknadsordningsförordningen.

De produkter som det redogörs för ovan är i princip stödberättigande. Medlemsstaterna ska enligt artikel 23.11 i marknadsordningsförordningen välja ut de produkter som ska delas ut eller omfattas av kompletterande utbildningsinsatser på grundval av objektiva kriterier som ska inbegripa ett eller flera av följande kriterier: hälso- och miljöhänsyn, årstidsaspekter, utbud eller tillgänglighet för lokala eller regionala produkter, i möjligaste mån med företräde för produkter med ursprung i unionen. Dessutom får medlemsstaterna särskilt uppmuntra lokala eller regionala inköp, ekologiska produkter, korta leveranskedjor eller miljöfordelar samt, där så är lämpligt, produkter som är erkända enligt de kvalitetsordningar som inrättats genom förordning (EU) nr 1151/2012. Medlemsstaterna får också överväga att prioritera hänsyn till hållbarhet och rättvis handel i sina strategier.

Närmare bestämmelser om de kriterier enligt EU:s lagstiftning som ska användas vid valet av produkter finns i den föreslagna paragrafen. Enligt den ska i Finland hänsyn tas till ekologiskt produktionssätt, när produkterna har säsong, tillgängligheten för produkterna samt tillgängligt stödbelopp, korta leveranskedjor och miljöfordelar. Produkterna ska dessutom motsvara näringsrekommendationerna. Avsikten är att man genom dessa kriterier ska kunna prioritera inhemska alternativ av dessa produkter. Närmare bestämmelser om de stödberättigande produkter som ska väljas på basis av dessa kriterier utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 a §. Målgruppen för stöd till utdelning i skolan. I denna paragraf föreskrivs det om målgruppen för stöd till utdelning i skolan. Målgruppen motsvarar i princip den nuvarande målgruppen för skolmjölksstöd, dvs. daghemsbarn och elever vid läroanstalter.

I momentet fastställs också att det är möjligt att närmare begränsa målgruppen. Enligt momentet kan stödet riktas till en viss åldersgrupp, om detta är motiverat med tanke på effektiviteten i att främja hälsosamma matvanor. Vid fördelningen av stödet kan också det tillgängliga stödbeloppet och säkerställande av en effektiv utdelning beaktas.

Inom ramen för de begränsade anslagen kan som målgrupper väljas de grupper som bedöms ha störst nytta och behov av att hälsosamma matvanor främjas med hjälp av utdelningen i skolan. Hur effektiva åtgärderna är i de olika åldersgrupperna ska bedömas i synnerhet med tanke på genomförandet av de kompletterande åtgärderna i anslutning till utdelningen av produkterna. Kompletterande åtgärder kan vara t.ex. informationsmaterial och smakskolor som uppmuntrar till ökad konsumtion av frukt och grönsaker. I detta sammanhang kan också t.ex. de olika åldersgruppernas behov av en ökad konsumtion av frukt och grönsaker beaktas. I fråga om hur effektiv utdelningen är kan sådana praktiska omständigheter beaktas som effektiviserar utdelningen av produkterna och genomförandet av de kompletterande åtgärderna i daghem eller läroanstalter.

33 b §. *Beloppet av stöd till utdelning i skolan samt stödperioden.* I denna paragraf föreskrivs det om beloppet av stöd till utdelning i skolan och om stödperioden. I fråga om maximibeloppet av stödet till utdelning i skolan under läsåret i hela landet innehåller paragrafens 1 mom. en informativ hänvisning till EU:s lagstiftning om utdelning i skolan. Denna hänvisning inbegriper också rådets förordning (EU) nr 1370/2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter, och den förordningen innehåller närmare bestämmelser om ärendet i fråga. I momentet konstateras för tydlighetens skull även att stöd till utdelning i skolan kan beviljas inom ramen för maximibeloppet enligt EU:s lagstiftning om utdelning i skolan och för anslaget i statsbudgeten.

I 2 mom. föreskrivs det dessutom om de kriterier som kan beaktas i fråga om beloppet av det stöd som beviljas för en enskild stödberättigande produkttyp och i fråga om stödperiodens längd. Dessa kriterier är utöver stödets maximibelopp även det uppskattade antalet barn och elever samt produkternas pris, kvantitet och produktionsmetoder. Antalet barn och elever påverkar storleken på det stödbelopp som kan riktas till de produkter som delas ut. Samma gäller för priset på produkterna. Ju dyrare en produkt är, desto mer av det tillgängliga totala stödbeloppet går åt till att betala den. Antalet produkter som delas ut påverkar också storleken på det stödbelopp som kan riktas till en enskild produkt. Också produktionsmetoden påverkar priset på en produkt. I princip är produkter som producerats ekologiskt dyrare, vilket innebär att stödnivån för dem bör vara högre. Det är således motiverat att stödbeloppet ska kunna fastställas enligt produkt i enlighet med de kriterier som nämns ovan. I syfte säkerställa en tillräcklig finansiering kan det finnas behov av att begränsa även stödperiodens längd. Ätminstone i fråga om frukt och grönsaker verkar det vara så att finansiering inte räcker till för att bevilja stöd för hela skolåret, och att stödperiodens längd måste kunna begränsas.

I momentet preciseras att stödnivån bestäms vid den tidpunkt då den produkt som berättigar till stöd levereras. Inom systemet för utdelning i skolan levereras de stödberättigande produkterna innan stöd söks. EU-lagstiftningen ger möjlighet att lämna in stödansökan flera månader efter leveransen, av vilket följer att stödansökningar för produkter som levererats under samma tid lämnas in av olika aktörer vid olika tidpunkter. Om stödnivån skulle bestämmas enligt tidpunkten för när ansökan lämnats in, skulle det leda till en situation där olika stödnivåer skulle gälla för stödberättigande produkter som anskaffats och delats ut under samma tid, beroende på när stöd söks. För att undvika en sådan situation är det motiverat att precisera den tidpunkt då stödet bestäms. Avsikten är att förtydliga tillämpningen av stödsystemet och säkerställa att sökandena behandlas likvärdigt och att aktörerna kan uppskatta stödnivån för produkterna.

Enligt momentet utfärdas närmare bestämmelser om beloppet av stöd till utdelning i skolan och om stödperiodens längd genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning. Det är motiverat att bestämmelser om stödnivån och om stödperiodens längd utfärdas genom förordning eftersom stödnivån är beroende av de produkter som berättigar till stöd och som det enligt 33 § ska kunna utfärdas bestämmelser om genom förordning av statsrådet.

I 3 mom. föreskrivs om en situation där det stödbelopp som beräknas utifrån de godkända ansökningarna överstiger det maximibelopp av stödet som är tillgängligt för anskaffning av produkterna. Stödbeloppet ändras då i förhållande till hur mycket maximibeloppet överskrids eller underskrids. En motsvarande bestämmelse gäller också för vissa jordbrukarstöd där det är osäkert om anslaget är tillräckligt stort för att bevilja stöd i enlighet med alla ansökningar. I momentet finns också ett bemyndigande om att det vid behov genom förordning av statsrådet får utfärdas närmare bestämmelser om hur stödbeloppet ändras. I förordningen kan det vid behov föreskrivas närmare t.ex. om hur stödbeloppet ändras och vilken stödnivån för produkten är efter en sänkning.

33 c §. Kompletterande åtgärder och utvärderings- och informationsåtgärder för stöd till utdelning i skolan. I 1 mom. fastställs av informativa skäl att de kompletterande åtgärder och utvärderings- och informationsåtgärder som avses i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan genomförs inom ramen för offentlig upphandling. Detta är motiverat eftersom det i praktiken skulle vara administrativt sett mycket arbetsdrygt att ordna en separat ansökningsrunda för dessa mycket olika åtgärder. Det har inte heller ansetts motiverat att åtgärderna ska kunna genomföras på flera olika sätt beroende på stödansökningarna. Utgångspunkten är mer omfattande åtgärder som organiseras på ett mer koncentrerat sätt och som det är ändamålsenligare att genomföra som offentlig upphandling.

I paragrafen finns en informativ bestämmelse om de krav som EU:s lagstiftning om utdelning i skolan ställer på genomförandet av kompletterande åtgärder. Enligt momentet ska Landsbygdsverket i samband med upphandlingen säkerställa att den aktör som ansöker om att genomföra åtgärderna ingår en sådan förbindelse som avses i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan, den aktör som utses att genomföra åtgärderna och de åtgärder denne genomför uppfyller kraven i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan, det med den aktör som utses att genomföra åtgärderna ingås ett avtal där de skyldigheter och det ansvar enligt EU:s lagstiftning om utdelning i skolan som hänför sig till genomförandet av de kompletterande åtgärderna fastställs, och den aktör som utses att genomföra åtgärderna förbinder sig att dokumentera och till Landsbygdsverket anmäla de uppgifter som gäller genomförandet av åtgärderna.

I praktiken är det primärt fråga om kompletterande åtgärder. Informationsåtgärder beräknas bli aktuella främst i situationer där användningen av stödet till frukt- och grönsaksprodukter är så liten att det finns behov av mer information om systemet. Landsbygdsverket kan också själv genomföra informationsåtgärderna, om detta anses ändamålsenligt. EU:s lagstiftning om utdelning i skolan förpliktar medlemsstaterna att övervaka och utvärdera effektiviteten i sina system för utdelning i skolan. Det har antagits att utvärderingarna blir aktuella i början och slutet av en period inom systemet för utdelning i skolan.

I 2 mom. hänvisas det till den andel av maximibeloppet av stödet till utdelning i skolan som får användas för kompletterande åtgärder och utvärderings- och informationsåtgärder. Närmare bestämmelser om frågan finns i artikel 5.1 och 5.2 i rådets förordning (EU) nr 1370/2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter, enligt vilka unionsstödet för finansiering av de kompletterande utbildningsåtgärder som avses i artikel 23.1 b i marknadsordningsförordningen inte får överstiga 15 procent av medlemsstaternas årliga definitiva tilldelning som avses i artikel 5.6 i förordning

RP 21/2017 rd

(EU) nr 1370/2013 och unionsstödet för de därmed sammanhängande kostnader som avses i artikel 23.1 c i marknadsordningsförordningen inte får överstiga 10 procent av medlemsstaternas årliga definitiva tilldelning som avses i artikel 5.6 i förordning (EU) nr 1370/2013.

Enligt momentet får närmare bestämmelser om det belopp som ska användas för åtgärderna utfärdas genom förordning av statsrådet. Detta kan vara behövt om det i samband med statsbudgeten eller annars med tanke på styrningen av användningen av stödet finns behov av att specificera det belopp som ska användas för åtgärderna. Beloppet i fråga inverkar på det stödbelopp som är tillgängligt för anskaffning av produkter, eftersom procentalen i fråga beräknas utifrån det totala belopp som kan användas för anskaffning av produkter och för åtgärderna i fråga sammanlagt.

34 §. *Godkännande av sökande av stöd till utdelning i skolan.* Hänvisningen i paragrafens rubrik till skolmjölksstöd ändras så att den motsvarar den nya definitionen av stöd till utdelning i skolan. I 1–4 mom. görs tekniska ändringar med anledning av de nya definitionerna av stöd till utdelning i skolan, EU:s lagstiftning om utdelning i skolan, godkänd sökande av stöd till utdelning i skolan och godkänd leverantör av produkter för utdelning i skolan.

35 §. *Krav på godkända sökande av stöd till utdelning i skolan.* Hänvisningen i paragrafens rubrik och i 1 och 2 mom. till skolmjölksstöd ändras så att den motsvarar den nya definitionen av stöd till utdelning i skolan.

Paragrafens 2 mom. motsvarar det gällande 2 mom. till den del momentet innehåller en informativ hänvisning till EU:s lagstiftning. I det gällande 2 mom. finns en bestämmelse enligt vilken antalet barn och elever för hela terminens del anses vara det antal barn eller elever som under terminens första dag har anmälts vid daghemmet eller läroanstalten. Det föreslås att denna bestämmelse ska slopas som onödig. Bestämmelser om detta finns i EU:s direkt tillämpliga lagstiftning, dvs. i artikel 4.2 c i genomförandeförordningen om stöd till utdelning vid utbildningsanstalter.

Det gällande 3 mom. ändras inte till den del momentet innehåller ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om de uppgifter som ska dokumenteras och anmälas.

I nuläget föreskrivs det om ansökningstiden i 4 mom. Bestämmelsen ändras till ett bemyndigande att utfärda bestämmelser om detta genom förordning av statsrådet och flyttas till 3 mom. som också innehåller andra bemyndiganden. Den nya bestämmelsen möjliggör ett flexibelt sätt att ordna ett sådant antal ansökningsrundor som det resterande stödbeloppet räcker till. I synnerhet i fråga om det stöd som beviljas för frukt och grönsaker är det tillgängliga stödbeloppet mindre, och det är inte nödvändigtvis möjligt att i enlighet med det gällande 4 mom. ordna ansökan om stöd för mjölkprodukter på så sätt att en enskild stödansökan omfattar en termin. Spelrum när det gäller tidpunkterna är motiverat också eftersom det i fråga om frukt och grönsaker är lättare att beakta tillgången och prisnivån på säsongbetonade produkter under olika tidpunkter.

36 §. *Krav på godkända leverantörer av produkter för utdelning i skolan.* I paragrafens rubrik och 1 mom. görs tekniska ändringar med anledning av de nya definitionerna av stöd till utdelning i skolan, EU:s lagstiftning om utdelning i skolan och leverantör av produkter för utdelning i skolan.

Paragrafens 1 mom. 2 punkt ändras så att det i den utöver om skyldigheten att dokumentera uppgifter föreskrivs också om skyldigheten att använda ett informationssystem där det kan kontrolleras att skyldigheten att sänka priset på produkterna iakttas. Kravet gäller i praktiken stora leverantörer, såsom mejerier eller partiförsäljare, som säljer produkter till t.ex. skolor

och ansöker om stöd för dessa produkter. I detta fall ska leverantörerna sänka det pris de tar ut av köparen med stödbeloppet. På grund av det stora antalet ansökningar förutsätter övervakningen av att kraven iakttas i praktiken att uppgifterna kan kontrolleras i ett informationssystem. Dessa leverantörer har också i nuläget använt informationssystem där det har varit möjligt att kontrollera uppgifterna. I Landsbygdsverkets föreskrift som baserar sig på äldre lagstiftning anges ett motsvarande krav. Det är således fråga om ändring av en författning så att den motsvarar gällande praxis.

Paragrafens 2 mom. ändras inte.

Ordningsföljden för 3—5 mom. ändras så att den motsvarar 35 §. Den informativa bestämmelsen i det gällande 4 mom., enligt vilken bestämmelser om de uppgifter om levererade produkter som godkända leverantörer av skolmjölksprodukter ska dokumentera och anmäla och om övriga förutsättningar för beviljande av stödet finns i skolmjölksförordningen, ska flyttas till 3 mom. och i bestämmelsen görs de tekniska ändringar som föranleds av EU:s lagstiftning om utdelningen i skolan och den nya definitionen av leverantör av produkter för utdelning i skolan. Det föreslås att bemyndigandet i det gällande 4 mom. att utfärda närmare bestämmelser om rätten att lägga fram andra uppgifter om leverans och utdelning av produkterna ska slopas som onödigt.

Det gällande 3 mom. ändras så att det genom förordning av statsrådet vid behov utöver om de uppgifter som ska dokumenteras också får utfärdas närmare bestämmelser om informationssystemet. På så sätt omfattar bemyndigandet också det krav på ett informationssystem som anges i 1 mom. 2 punkten. Samtidigt blir bestämmelsen 4 mom. Bestämmelsen om den period en stödansökan omfattar i det gällande 5 mom. ändras till ett bemyndigande att utfärda bestämmelser om ärendet genom förordning av statsrådet. Att bestämmelser om ansökningstiden utfärdas genom förordning överensstämmer med det bemyndigande som föreslås i 35 §. Bestämmelsen blir 4 mom. och det innehåller alla paragrafens bemyndiganden.

82 §. *Uppmaning att avhjälpa brister samt anmärkning som ges till en godkänd aktör.* De i 1 mom. nämnda definitionerna av sökande av skolmjölksstöd och av leverantörer av skolmjölksprodukter ska ändras så att de motsvarar de nya definitionerna. Med beaktande av att bestämmelsen i vilket fall som helst omfattar alla med stöd av EU:s marknadsordningslagstiftning godkända aktörer och att varje ändring av definitionen av en godkänd aktör leder till att en teknisk ändring behöver göras i paragrafen i fråga, föreslås det att enskilda godkända aktörer inte längre ska räknas upp som exempel i momentet. Det föreslås att med stöd av EU:s marknadsordningslagstiftning godkända aktörer, som omfattar alla aktörer, blir kvar i bestämmelsen. I sak motsvarar innehållet i den ändrade paragrafen nuläget.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I lagförslaget ingår förslag till bemyndiganden att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet. Bemyndigandena finns i 33, 35, 36 och 33 a–33 c §. De gäller målgruppen för stöd, de produkter som berättigar till stöd, de uppgifter som ska dokumenteras och anmälas, informationssystem, stödbeloppet, stödperiodens längd och tidpunkten för ansökan om stöd.

Dessutom föreskrivs det om Landsbygdsverkets rätt att meddela närmare föreskrifter. Bemyndigandet ingår i 34 § i den föreslagna lagen. Det gäller de närmare uppgifter som ska lämnas i ansökan.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

4.1 Näringsfrihet

I propositionen föreslås ändringar i bestämmelserna i 34—36 §, där det föreskrivs om det godkännande som krävs av vissa aktörer, och bestämmelsen i 82 §, där det föreskrivs om uppmaning att avhjälpa brister samt anmärkning som ges till en godkänd aktör. Kravet på godkännande har samband med den näringsfrihet som avses i 18 § i grundlagen. Förhållandet mellan de bestämmelser som enligt förslaget ska ändras och näringsfriheten har behandlats i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om en marknadsordning för jordbruksprodukter (RP 131/2012 rd). Bestämmelserna i fråga har utfärdats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 34/2012 rd). De föreslagna ändringarna av paragraferna är av teknisk karaktär. De föreslagna bestämmelserna motsvarar i fråga om godkännandet till sitt innehåll de gällande bestämmelserna.

4.2 Egendomsskydd

I propositionen föreslås det att i 36 § ändras den bestämmelse enligt vilken en leverantör av produkter som söker stöd ska sänka det pris som leverantören tar ut för produkterna. Kravet har samband med det egendomsskydd som avses i 15 § i grundlagen. Förhållandet mellan den bestämmelse som det föreslås att ska ändras och egendomsskyddet har behandlats i regeringens proposition med förslag till lag om en marknadsordning för jordbruksprodukter (RP 131/2012 rd). Bestämmelsen i fråga har utfärdats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 34/2012 rd). Den föreslagna ändringen är av teknisk karaktär. De föreslagna bestämmelserna motsvarar i fråga om skyldigheten att sänka priset till sitt innehåll de gällande bestämmelserna.

4.3 Jämlikhet

Enligt 33 a § i lagförslaget kan stöd till utdelning i skolan beviljas för anskaffning av mjölkprodukter, frukt och grönsaker som delas ut till daghemsbarn eller elever vid läroanstalter. Stödet kan riktas till en viss åldersgrupp, om detta är motiverat med tanke på effektiviteten i att främja hälsosamma matvanor, det tillgängliga stödbeloppet och en effektiv utdelning. Bestämmelsen har betydelse med tanke på 6 § i grundlagen. Enligt den paragrafen är alla lika inför lagen. I den nämnda 6 § föreskrivs det dessutom om förbud mot diskriminering.

Enligt grundlagsutskottets utlåtandep Praxis kan medborgare eller grupper av medborgare inte godtyckligt genom lag särbehandlas vare sig positivt eller negativt. Jämlikhetsaspekterna har betydelse när medborgarna ges fördelar eller rättigheter. Samtidigt är det utmärkande för lagstiftningen att den på grund av ett visst godtagbart samhällligt intresse kan behandla människor olika bl.a. för att främja faktisk jämlikhet (GrUU 4/2016 rd). Särbehandling är dock inte diskriminering, om behandlingen föranleds av lag eller har ett godtagbart syfte och medlen för att uppnå detta syfte är proportionerliga (t.ex. GrUU 31/2014 rd, GrUU 18/2006 rd, GrUU 46/2006 rd, GrUU 35/2010 rd, GrUU 2/2011 rd och GrUU 11/2012 rd).

Stödet i fråga kan beviljas läroanstalter för anskaffning av de mjölk-, frukt- och grönsaksprodukter som de delar ut. Avsikten med stödet är att främja hälsosamma matvanor. I propositionen föreskrivs det med stöd av lag om grunderna för riktande av stöd, dvs. propositionen uppfyller till denna del kraven enligt grundlagsutskottets utlåtandep Praxis. I fråga om det god-

tagbara syftets och medlens proportionalitet kan det konstateras att enligt 33 a § är grunder för riktande av stöd effektiviteten i att främja hälsosamma matvanor, det tillgängliga stödbeloppet och en effektiv utdelning. Det är fråga om genomförande av ett system som grundar sig på EU:s lagstiftning och EU-finansiering. Avsikten är att det till sitt belopp mycket begränsade stödet inom ramen för anslaget ska riktas till de åldersgrupper som har nytta av en ökad konsumtion av i synnerhet frukt och grönsaker och där sannolikheten beräknas vara störst för att konsumtionen leder till att hälsosamma matvanor tillägnas senare i livet. Hälsosamma matvanor ska utöver genom stöd för anskaffning av produkter främjas också genom kompletterande utbildningsinsatser.

Det handlar om att rikta offentliga medel så att medlen inom ramen för anslaget styrs på ett med tanke på folkhälsan så ändamålsenligt och effektivt sätt som möjligt. Det stödbelopp som är tillgängligt för i synnerhet frukt och grönsaker är mycket begränsat och det är inte nödvändigtvis möjligt att stödja anskaffning av produkter till alla åldersgrupper så att hälsosamma matvanor samtidigt effektivt kan främjas. Också av denna orsak kan det krävas att stödet begränsas särskilt i fråga om frukt och grönsaker. Det är dessutom motiverat att man vid fördelningen av stödet kan beakta att utdelningen genomförs effektivt. I praktiken kan utdelningen vara effektivare om den kan genomföras i endast en organisation, såsom ett lågstadium eller ett daghem.

I grundlagsutskottets utlåtandep Praxis har det uttryckligen i fråga om ålder ansetts att jämlikhetsprincipen inte kan sätta stränga gränser för lagstiftarens prövning när lagstiftningen ska anpassas efter samhällsutvecklingen vid en viss tidpunkt (GrUU 21/2007 rd).

Det kan således anses att de syften som ligger bakom fördelningen av stöd är samhälleligt godtagbara och de medel som föreslås för genomförandet är proportionerliga. På dessa grunder anses det att propositionen överensstämmer med grundlagsutskottets utlåtandep Praxis och att den inte är problematisk med tanke på jämlikheten.

4.4 Bemyndigande

I den föreslagna lagen ändras bestämmelserna i 33, 35 och 36 § om bemyndigande att utfärda statsrådsförordning. De har betydelse med tanke på 80 § i grundlagen. Enligt 1 mom. i den paragrafen ska genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Förhållandet mellan de bemyndiganden som enligt förslaget ska ändras och de begränsningar av bemyndigandena att utfärda närmare bestämmelser som anges i grundlagen har behandlats i regeringens proposition 131/2012 rd. Bestämmelserna i fråga har utfärdats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 34/2012 rd).

I bemyndigandet enligt 33 § tas det in en möjlighet att utfärda närmare bestämmelser om stödberättigande produkter. En teknisk ändring görs i 35 § 2 mom. och själva bemyndigandet är detsamma som i nuläget. I bemyndigandet enligt 36 § tas det in en möjlighet att utfärda närmare bestämmelser om de informationssystem som ska användas för att dokumentera uppgifter. Ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om den period som en enskild stödansökan omfattar tas in i 35 och 36 §. I de nya 33 a, 33 b och 33 c § föreskrivs det om ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om målgruppen för stödet, stödperiodens längd och om stödbeloppet.

Strävan har varit att lagen ska innehålla exakta och noggrant avgränsade bestämmelser om grunderna för de aktuella rättigheterna och skyldigheterna samt att säkerställa att bemyndigandena inte gäller frågor som endast kan regleras i lag. Också grundlagsutskottets utlåtandep

RP 21/2017 rd

praxis som framgår av t.ex. utlåtandena GrUU 43/2006 rd, 25/2005 rd och 47/2001 rd har beaktats när det gäller bemyndigandena att utfärda förordningar.

Den ståndpunkt som grundlagsutskottet framfört i samband med behandlingen av förslaget till lag om en marknadsordning för jordbruksprodukter (GrUU 34/2012 rd) har beaktats särskilt. Utskottet ansåg att behörigheten för den som utfärdar förordning begränsas inte bara av bestämmelserna i lagförslaget utan också av relativt detaljerade lagstiftning om marknadsordning för jordbruksprodukter, och att detta regelverk mot bakgrund av utskottets utlåtandep Praxis (GrUU 37/2005 rd) bildar en helhet om vilken närmare bestämmelser kan utfärdas med stöd av bemyndiganden. EU:s lagstiftning har beaktats i de föreslagna bemyndigandena på så sätt att det fastställs att närmare bestämmelser får utfärdas endast inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

I den föreslagna lagen ändras dessutom bestämmelsen i 34 § om Landsbygdsverkets rätt att meddela föreskrifter. Bestämmelsen har betydelse med tanke på 80 § 2 mom. i grundlagen. Enligt det momentet ska det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl för meddelandet av föreskrifter. Regleringens betydelse i sak ska inte heller kräva att den sker genom lag eller förordning. Den nämnda 34 § gäller Landsbygdsverkets rätt att meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i ansökningarna. Paragrafen har utfärdats med grundlagsutskottets medverkan (RP 131/2012 rd). I bestämmelsen om bemyndigande att meddela föreskrifter föreslås inga ändringar.

Med anledning av vad som anförts ovan anses det att lagförslaget är förenligt med grundlagsutskottets praxis och att det kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 3 § 16 och 17 punkten, 32 a §, mellanrubriken före 32 a §, 33—36 och 82 §, av dem 3 § 16 och 17 punkten och 32 a § sådana de lyder i lag 1194/2013, och
fogas till lagen nya 33 a—33 c § som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

---

16) *stöd till utdelning i skolan* i del II avdelning I kapitel II avsnitt 1 i marknadsordningsförordningen avsett stöd till utdelning av mjölkprodukter, frukt och grönsaker till skolelever,

17) *EU:s lagstiftning om utdelning i skolan* bestämmelserna om stöd till utdelning i skolan i del II avdelning I kapitel II avsnitt 1 i marknadsordningsförordningen och i den horisontella förordningen, kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/39 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter, kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/40 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter och om ändring av kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014 och rådets förordning (EU) nr 1370/2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter,

---

Stöd till utdelning i skolan

32 a §

Nationell strategi för stöd till utdelning i skolan

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om den nationella strategi för stöd till utdelning i skolan som avses i marknadsordningsförordningen och om det förslag till anslag i anslutning till strategin som ska lämnas in till Europeiska kommissionen samt om ändringar som gäller dessa.

33 §

Produkter som berättigar till stöd till utdelning i skolan

Utöver det som i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan föreskrivs om kraven på produkter som berättigar till stöd till utdelning i skolan ska produkterna motsvara näringsrekommendationerna. När de stödberättigande produkterna väljs ut kan hänsyn tas till ekologiskt produktions sätt, när produkterna har säsong, tillgängligheten för produkterna samt tillgängligt stödbelopp, korta leveranskedjor och miljöfördelar. Närmare bestämmelser om beaktande av nä-

RP 21/2017 rd

ringsrekommendationer och om stödberättigande produkter utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 a §

Målgruppen för stöd till utdelning i skolan

Stöd till utdelning i skolan kan beviljas för anskaffning av mjölkprodukter, frukt och grönsaker som delas ut till daghemsbarn eller elever vid läroanstalter. Stödet kan riktas till en viss åldersgrupp, om detta är motiverat med tanke på effektiviteten i att främja hälsosamma matvanor, det tillgängliga stödbeloppet och en effektiv utdelning. Närmare bestämmelser om fördelningen av stödet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 b §

Beloppet av stöd till utdelning i skolan samt stödperioden

Bestämmelser om maximibeloppet av stödet till utdelning i skolan under läsåret i hela landet finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan. Stöd till utdelning i skolan får beviljas inom ramen för maximibeloppet enligt EU:s lagstiftning om utdelning i skolan och för anslaget i statsbudgeten.

I fråga om beloppet av det stöd som beviljas för en enskild stödberättigande produkttyp och stödperiodens längd kan utöver stödets maximibelopp även det uppskattade antalet barn och elever samt produkternas pris, kvantitet och produktionsmetoder beaktas. Stödnivån bestäms enligt leveranstidpunkten för produkten. Närmare bestämmelser om beloppet av stöd till utdelning i skolan och om stödperiodens längd utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Om det stödbelopp som beräknas utifrån de godkända ansökningarna överstiger det maximibelopp av stödet som är tillgängligt för anskaffning av produkterna, ändras stödbeloppet i förhållande till hur mycket maximibeloppet överstigits. Närmare bestämmelser om hur stödbeloppet ändras får utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 c §

Kompletterande åtgärder och utvärderings- och informationsåtgärder för stöd till utdelning i skolan

De kompletterande åtgärder och utvärderings- och informationsåtgärder som avses i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan genomförs inom ramen för offentlig upphandling. Landsbygdsverket ska i samband med upphandlingen säkerställa att

- 1) den aktör som ansöker om att genomföra åtgärderna ingår en sådan förbindelse som avses i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan,
- 2) den aktör som utses att genomföra åtgärderna och de åtgärder denne genomför uppfyller kraven i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan,
- 3) det med den aktör som utses att genomföra åtgärderna ingås ett avtal där de skyldigheter och det ansvar enligt EU:s lagstiftning om utdelning i skolan som hänför sig till genomförandet av de kompletterande åtgärderna fastställs,
- 4) den aktör som utses att genomföra åtgärderna förbinder sig att dokumentera och anmäla till Landsbygdsverket de uppgifter som gäller genomförandet av åtgärderna.

Bestämmelser om den andel av maximibeloppet av stödet till utdelning i skolan som högst får användas för kompletterande åtgärder och utvärderings- och informationsåtgärder finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan. Närmare bestämmelser om det belopp som används för åtgärderna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §

Godkännande av sökande av stöd till utdelning i skolan

Bestämmelser om skyldigheten för de som ansöker om stöd till utdelning i skolan att ansöka om godkännande för ändamålet finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan. Landsbygdsverket beslutar om godkännande på ansökan. Godkännandet förutsätter förutom det som föreskrivs i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan att sökanden är ett offentligt eller ett privat av myndigheterna erkänt daghem, en offentlig eller en privat av myndigheterna erkänd förskola eller läroanstalt på grundskolestadiet eller på andra stadiet eller en myndighet som svarar för deras verksamhet (*godkänd sökande av stöd till utdelning i skolan*).

Stöd till utdelning i skolan kan sökas på en godkänd sökandes vägnar av en för ändamålet godkänd aktör som till den godkända sökanden levererar sådana produkter som stödet till utdelning i skolan avser (*godkänd leverantör av produkter för utdelning i skolan*). Landsbygdsverket beslutar om godkännande på ansökan. En förutsättning för godkännande är, utöver det som föreskrivs i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan, att leverantören visar upp en fullmakt av en godkänd sökande av stöd till utdelning i skolan enligt vilken leverantören får ansöka om stödet på dennes vägnar.

En aktör som ansöker om ett godkännande som avses i denna paragraf ska i sin ansökan om godkännande lämna de uppgifter om förutsättningarna för godkännande som anges i denna paragraf. Landsbygdsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i ansökningarna.

Ett beviljat godkännande gäller tills vidare. Bestämmelser om förutsättningarna för att återkalla godkännandet och för att ett återkallat godkännande ska kunna återfås finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan.

35 §

Krav på godkända sökande av stöd till utdelning i skolan

Godkända sökande av stöd till utdelning i skolan ska

- 1) säkerställa att de produkter stödet avser delas ut endast till barn eller elever som hör till målgruppen för stödet,
- 2) föra bok över de utdelade stödberättigande produkterna, och
- 3) anmäla till Landsbygdsverket uppgifter om antalet barn och elever enligt 1 punkten och om de produkter som delats ut till dem.

Bestämmelser om övriga förutsättningar för beviljande och utbetalning av stöd till utdelning i skolan finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan.

Närmare bestämmelser om de uppgifter enligt 1 mom. som ska dokumenteras och anmälas får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning. Genom förordning av statsrådet får bestämmelser dessutom utfärdas om den period som en enskild stödansökan för en godkänd sökande av stöd till utdelning i skolan ska omfatta.

36 §

Krav på godkända leverantörer av produkter för utdelning i skolan

Om stöd till utdelning i skolan söks av en godkänd leverantör av produkter för utdelning i skolan, förutsätter beviljandet av stöd att denne

- 1) sänker priset på de produkter stödansökan avser med åtminstone beloppet av utbetalt stöd så att det sammanlagda beloppet av nedsatt pris och stöd inte överstiger det pris som andra motsvarande kunder betalar till leverantören,

RP 21/2017 rd

2) dokumenterar uppgifterna om sänkning av produktpriserna i ett informationssystem, där det kan kontrolleras att kravet enligt 1 punkten uppfylls,

3) till Landsbygdsverket på verkets begäran utan obefogat dröjsmål anmäler uppgifter på basis av vilka prissänkningen kan kontrolleras i fråga om varje godkänd sökande av stöd till utdelning i skolan.

Landsbygdsverket har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. 3 punkten oberoende av sekretessbestämmelserna.

Bestämmelser om de uppgifter om levererade produkter som godkända leverantörer av produkter för utdelning i skolan ska dokumentera och anmäla och om övriga förutsättningar för beviljande av stödet finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan.

Närmare bestämmelser om de i 1 mom. avsedda uppgifter som ska dokumenteras och om det informationssystem som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning. Genom förordning av statsrådet får bestämmelser dessutom utfärdas om den period som en enskild stödansökan för en godkänd leverantör av produkter för utdelning i skolan ska omfatta.

82 §

Uppmaning att avhjälpa brister samt anmärkning som ges till en godkänd aktör

Om inte något annat följer av EU:s marknadsordningslagstiftning ska den myndighet som beviljat godkännande ge godkända aktörer som avses i EU:s marknadsordningslagstiftning en skriftlig uppmaning att avhjälpa brister, om de

1) inte uppfyller de förutsättningar för godkännande som anges i denna lag eller i EU:s marknadsordningslagstiftning, eller

2) underlåter att uppfylla eller bryter mot sådana krav på sin verksamhet som anges i denna lag eller i EU:s marknadsordningslagstiftning.

Den myndighet som ger uppmaningen ska bestämma en tidsfrist för aktören inom vilken de uppdagade bristerna, underlåtenheterna eller överträdelserna ska avhjälpas, om inte en tidsfrist är uppenbart onödig.

Om ett avhjälpande inte är möjligt, kan den myndighet som beviljat godkännandet ge aktören en anmärkning i stället för en uppmaning att avhjälpa bristerna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På produkter som levererats till läroanstalter och daghem senast den 31 juli 2017 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 16 mars 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Lag

om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 3 § 16 och 17 punkten, 32 a §, mellanrubriken före 32 a §, 33—36 och 82 §, av dem 3 § 16 och 17 punkten och 32 a § sådana de lyder i lag 1194/2013, och
fogas till lagen nya 33 a—33 c § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

16) *skolmjölksstöd* i del II avdelning I kapitel II avsnitt 1 *underavsnitt* 2 i marknadsordningsförordningen avsett stöd för leverans av mjölkprodukter till skolelever,

17) *skolmjölksförordningen* kommissionens förordning (EG) nr 657/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 i fråga om gemenskapsstöd för utdelning av mjölk och vissa mjölkprodukter till skolelever,

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

16) *stöd till utdelning i skolan* i del II avdelning I kapitel II avsnitt 1 i marknadsordningsförordningen avsett stöd till utdelning av mjölkprodukter, *frukt och grönsaker* till skolelever,

17) *EU:s lagstiftning om utdelning i skolan bestämmelserna om stöd till utdelning i skolan i del II avdelning I kapitel II avsnitt 1 i marknadsordningsförordningen och i den horisontella förordningen, kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/39 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter, kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/40 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller unionsstöd till utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk vid utbildningsanstalter och om ändring av kommissionens delegerade förordning (EU) nr 907/2014 och rådets förordning (EU) nr 1370/2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter,*

RP 21/2017 rd

Gällande lydelse

Skolmjölksstöd

32 a §

Nationell strategi för skolmjölksstöd

Jord- och skogsbruksministeriet utarbetar den nationella strategi för skolmjölksstöd som avses i marknadsordningsförordningen.

33 §

Produkter som berättigar till skolmjölksstöd

Utöver det som i skolmjölksförordningen föreskrivs om krav på produkter som berättigar till skolmjölksstöd ska produkterna motsvara näringsrekommendationerna. Närmare bestämmelser om beaktande av näringsrekommendationerna i kraven på produkterna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

Stöd till utdelning i skolan

32 a §

Nationell strategi för stöd till utdelning i skolan

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om den nationella strategi för stöd till utdelning i skolan som avses i marknadsordningsförordningen och om det förslag till anslag i anslutning till strategin som ska lämnas in till Europeiska kommissionen samt om ändringar som gäller dessa.

33 §

Produkter som berättigar till stöd till utdelning i skolan

Utöver det som i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan föreskrivs om kraven på produkter som berättigar till stöd till utdelning i skolan ska produkterna motsvara näringsrekommendationerna. När de stödberättigande produkterna väljs ut kan hänsyn tas till ekologiskt produktionssätt, när produkterna har säsong, tillgängligheten för produkterna samt tillgängligt stödbelopp, korta leveranskedjor och miljöfördelar. Närmare bestämmelser om beaktande av näringsrekommendationer och om stödberättigande produkter utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 a §

Målgruppen för stöd till utdelning i skolan

Stöd till utdelning i skolan kan beviljas för anskaffning av mjölkprodukter, frukt och grönsaker som delas ut till daghemsbarn eller elever vid läroanstalter. Stödet kan riktas till en viss åldersgrupp, om detta är motiverat med tanke på effektiviteten i att främja hälsosamma matvanor, det tillgängliga stödbeloppet och en effektiv utdelning. Närmare bestämmelser om fördelningen av stödet riktas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

33 b §

Beloppet av stöd till utdelning i skolan samt stödperioden

Bestämmelser om maximibeloppet av stödet till utdelning i skolan under läsåret i hela landet finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan. Stöd till utdelning i skolan får beviljas inom ramen för maximibeloppet enligt EU:s lagstiftning om utdelning i skolan och för anslaget i statsbudgeten.

I fråga om beloppet av det stöd som beviljas för en enskild stödberättigande produkttyp och stödperiodens längd kan utöver stödets maximibelopp även det uppskattade antalet barn och elever samt produkternas pris, kvantitet och produktionsmetoder beaktas. Stödnivån bestäms enligt leveranstidpunkten för produkten. Närmare bestämmelser om beloppet av stöd till utdelning i skolan och om stödperiodens längd utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Om det stödbelopp som beräknas utifrån de godkända ansökningarna överstiger det maximibelopp av stödet som är tillgängligt för anskaffning av produkterna, ändras stödbeloppet i förhållande till hur mycket maximibeloppet överstigit. Närmare bestämmelser om hur stödbeloppet ändras får utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 c §

Kompletterande åtgärder och utvärderings- och informationsåtgärder för stöd till utdelning i skolan

De kompletterande åtgärder och utvärderings- och informationsåtgärder som avses i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan genomförs inom ramen för offentlig upphandling. Landsbygdsverket ska i samband med upphandlingen säkerställa att

1) den aktör som ansöker om att genomföra åtgärderna ingår en sådan förbindelse som avses i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan,

2) den aktör som utses att genomföra åtgärderna och de åtgärder denne genomför uppfyller kraven i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3) det med den aktör som utses att genomföra åtgärderna ingås ett avtal där de skyldigheter och det ansvar enligt EU:s lagstiftning om utdelning i skolan som hänför sig till genomförandet av de kompletterande åtgärderna fastställs,

4) den aktör som utses att genomföra åtgärderna förbinder sig att dokumentera och anmäla till Landsbygdsverket de uppgifter som gäller genomförandet av åtgärderna.

Bestämmelser om den andel av maximibeloppet av stödet till utdelning i skolan som högst får användas för kompletterande åtgärder och utvärderings- och informationsåtgärder finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan. Närmare bestämmelser om det belopp som används för åtgärderna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §

34 §

Godkännande av sökande av skolmjölksstöd

*Godkännande av sökande av **stöd till utdelning i skolan***

Bestämmelser om skyldigheten för de som ansöker om skolmjölksstöd att ansöka om godkännande för ändamålet finns i skolmjölksförordningen. Landsbygdsverket beslutar om godkännande på ansökan. Godkännandet förutsätter förutom det som föreskrivs i skolmjölksförordningen att sökanden är ett offentligt eller ett privat av myndigheterna erkänt daghem, en offentlig eller en privat av myndigheterna erkänd förskola eller läroanstalt på grundskolestadiet eller på andra stadiet eller en myndighet som svarar för deras verksamhet (*godkänd sökande av skolmjölksstöd*).

Bestämmelser om skyldigheten för de som ansöker om *stöd till utdelning i skolan* att ansöka om godkännande för ändamålet finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan. Landsbygdsverket beslutar om godkännande på ansökan. Godkännandet förutsätter förutom det som föreskrivs i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan att sökanden är ett offentligt eller ett privat av myndigheterna erkänt daghem, en offentlig eller en privat av myndigheterna erkänd förskola eller läroanstalt på grundskolestadiet eller på andra stadiet eller en myndighet som svarar för deras verksamhet (*godkänd sökande av **stöd till utdelning i skolan***).

Skolmjölksstöd kan sökas på en godkänd sökande av skolmjölksstöds vägnar av en för ändamålet godkänd aktör som till den godkända sökanden levererar sådana produkter som skolmjölksstödet avser (*godkänd leverantör av skolmjölksprodukter*). Landsbygdsverket beslutar om godkännande på ansökan. En förutsättning för godkännande är, utöver det som föreskrivs i skolmjölksförordningen, att leverantören visar upp en fullmakt av en godkänd sökande av skolmjölksstöd enligt vilken leverantören får ansöka om stödet på dennes vägnar.

Stöd till utdelning i skolan kan sökas på en godkänd sökandes vägnar av en för ändamålet godkänd aktör som till den godkända sökanden levererar sådana produkter som stödet till utdelning i skolan avser (*godkänd leverantör av **produkter för utdelning i skolan***). Landsbygdsverket beslutar om godkännande på ansökan. En förutsättning för godkännande är, utöver det som föreskrivs i EU:s lagstiftning om *utdelning i skolan*, att leverantören visar upp en fullmakt av en godkänd sökande av stöd till utdelning i skolan enligt vilken leverantören får ansöka om stödet på dennes vägnar.

Gällande lydelse

En aktör som ansöker om godkännande som sökande av skolmjölksstöd eller godkännande som leverantör av skolmjölksprodukter ska i sin ansökan om godkännande lämna de uppgifter om förutsättningarna för godkännande som anges i denna paragraf. Landsbygdsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i ansökningarna.

Ett beviljat godkännande gäller tills vidare. Bestämmelser om förutsättningarna för att återkalla godkännandet och för att ett återkallat godkännande ska kunna återfås finns i skolmjölksförordningen.

35 §

Krav på godkända sökande av skolmjölksstöd

Godkända sökande av skolmjölksstöd ska

- 1) säkerställa att de produkter stödet avser delas ut endast till daghemsbarn eller elever vid läroanstalter,
- 2) föra bok över de utdelade stödberättigande produkterna, och
- 3) anmäla till Landsbygdsverket uppgifter om antalet barn och elever enligt 1 punkten och om de produkter som delats ut till dem.

Antalet barn och elever anses för hela terminens del vara det antal barn eller elever som under terminens första dag har anmälts vid daghemmet eller läroanstalten. Bestämmelser om övriga förutsättningar för beviljande och utbetalning av skolmjölksstöd finns i skolmjölksförordningen.

Närmare bestämmelser om de uppgifter enligt 1 mom. som ska dokumenteras och anmälas får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

En godkänd sökande av skolmjölksstöd ska ansöka om stöd på så sätt att en enskild stödansökan omfattar en termin.

Föreslagen lydelse

En aktör som ansöker om ett godkännande som avses i denna paragraf ska i sin ansökan om godkännande lämna de uppgifter om förutsättningarna för godkännande som anges i denna paragraf. Landsbygdsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i ansökningarna.

Ett beviljat godkännande gäller tills vidare. Bestämmelser om förutsättningarna för att återkalla godkännandet och för att ett återkallat godkännande ska kunna återfås finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan.

35 §

Krav på godkända sökande av stöd till utdelning i skolan

Godkända sökande av stöd till utdelning i skolan ska

- 1) säkerställa att de produkter stödet avser delas ut endast till barn eller elever som hör till målgruppen för stödet,
- 2) föra bok över de utdelade stödberättigande produkterna, och
- 3) anmäla till Landsbygdsverket uppgifter om antalet barn och elever enligt 1 punkten och om de produkter som delats ut till dem.

Bestämmelser om övriga förutsättningar för beviljande och utbetalning av stöd till utdelning i skolan finns i EU:s lagstiftning om utdelning i skolan.

Närmare bestämmelser om de uppgifter enligt 1 mom. som ska dokumenteras och anmälas får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning. *Genom förordning av statsrådet får bestämmelser dessutom utfärdas om den period som en enskild stödansökan för en godkänd sökande av stöd till utdelning i skolan ska omfatta.*

Gällande lydelse

36 §

Krav på godkända leverantörer av skolmjölkprodukter

Om skolmjölksstöd söks av en godkänd leverantör av skolmjölkprodukter, förutsätter beviljandet av stöd att denne

1) sänker priset på de produkter stödansökan avser med åtminstone beloppet av utbetalt stöd så att det sammanlagda beloppet av nedsatt pris och stöd inte överstiger det pris som andra motsvarande kunder betalar till leverantören,

2) dokumenterar uppgifterna om sänkning av produktpriserna,

3) till Landsbygdsverket på verkets begäran utan obefogat dröjsmål anmäler uppgifter på basis av vilka prissänkningen kan kontrolleras i fråga om varje godkänd sökande av skolmjölksstöd.

Landsbygdsverket har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. 3 punkten oberoende av sekretessbestämmelserna.

Närmare bestämmelser om de uppgifter enligt 1 mom. som ska dokumenteras får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning.

Bestämmelser om de uppgifter om levererade produkter som godkända leverantörer av skolmjölkprodukter ska dokumentera och anmäla och om övriga förutsättningar för beviljande av stödet finns i skolmjölksförordningen. *Genom förordning av statsrådet får det utfärdas sådana närmare bestämmelser som tillåts enligt skolmjölksförordningen när det gäller rätten för godkända leverantörer av skolmjölkprodukter att i stället för de uppgifter som avses i skolmjölksförordningen lägga fram andra uppgifter om leverans och utdelning av produkterna, om detta är ändamålsenligt för de godkända leverantörerna av skolmjölkprodukter och inte äventyrar uppföljningen av produkter som stödet avser.*

En godkänd leverantör av skolmjölkprodukter ska ansöka om stöd på så sätt att en enskild stödansökan omfattar en månad.

Föreslagen lydelse

36 §

*Krav på godkända leverantörer av **produkter för utdelning i skolan***

Om *stöd till utdelning i skolan* söks av en godkänd leverantör av produkter för utdelning i skolan, *förutsätter beviljandet av stöd att denne*

1) sänker priset på de produkter stödansökan avser med åtminstone beloppet av utbetalt stöd så att det sammanlagda beloppet av nedsatt pris och stöd inte överstiger det pris som andra motsvarande kunder betalar till leverantören,

2) dokumenterar uppgifterna om sänkning av produktpriserna *i ett informationssystem, där det kan kontrolleras att kravet enligt 1 punkten uppfylls,*

3) till Landsbygdsverket på verkets begäran utan obefogat dröjsmål anmäler uppgifter på basis av vilka prissänkningen kan kontrolleras i fråga om varje godkänd sökande av stöd till utdelning i skolan.

Landsbygdsverket har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. 3 punkten oberoende av sekretessbestämmelserna.

Bestämmelser om de uppgifter om levererade produkter som godkända leverantörer av produkter för utdelning i skolan ska dokumentera och anmäla och om övriga förutsättningar för beviljande av stödet finns i EU:s lagstiftning om *utdelning i skolan*.

Närmare bestämmelser om de i 1 mom. avsedda uppgifter som ska dokumenteras *och om det informationssystem* som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning. *Genom förordning av statsrådet får bestämmelser dessutom utfärdas om den period som en enskild stödansökan för en godkänd leverantör av produkter för utdelning i skolan ska omfatta.*

RP 21/2017 rd

Gällande lydelse

82 §

Uppmaning att avhjälpa brister samt anmärkning som ges till en godkänd aktör

Om inte något annat följer av EU:s marknadsordningslagstiftning ska den myndighet som beviljat godkännande ge godkända tillverkare av produkter för lagring, företag inom sockersektorn, importörer av hampfrön, övervakningsorgan, provianlager, sökande av skolmjölksstöd, leverantörer av skolmjölksprodukter, klassificerare av slaktkroppar, borgensmän och andra godkända aktörer som avses i EU:s marknadsordningslagstiftning en skriftlig uppmaning att avhjälpa brister, om de

1) inte uppfyller de förutsättningar för godkännande som anges i denna lag eller i EU:s marknadsordningslagstiftning,

2) underlåter att uppfylla eller bryter mot sådana krav på sin verksamhet som anges i denna lag eller i EU:s marknadsordningslagstiftning.

Den myndighet som ger uppmaningen ska bestämma en tidsfrist för aktören inom vilken de uppdagade bristerna, underlåtenheterna eller överträdelsena ska avhjälpas, om inte en tidsfrist är uppenbart onödig.

Om ett avhjälpande inte är möjligt, kan den myndighet som beviljat godkännandet ge aktören en anmärkning i stället för en uppmaning att avhjälpa bristerna.

Föreslagen lydelse

82 §

Uppmaning att avhjälpa brister samt anmärkning som ges till en godkänd aktör

Om inte något annat följer av EU:s marknadsordningslagstiftning ska den myndighet som beviljat godkännande ge godkända aktörer som avses i EU:s marknadsordningslagstiftning en skriftlig uppmaning att avhjälpa brister, om de

1) inte uppfyller de förutsättningar för godkännande som anges i denna lag eller i EU:s marknadsordningslagstiftning, *eller*

2) underlåter att uppfylla eller bryter mot sådana krav på sin verksamhet som anges i denna lag eller i EU:s marknadsordningslagstiftning.

Den myndighet som ger uppmaningen ska bestämma en tidsfrist för aktören inom vilken de uppdagade bristerna, underlåtenheterna eller överträdelsena ska avhjälpas, om inte en tidsfrist är uppenbart onödig.

Om ett avhjälpande inte är möjligt, kan den myndighet som beviljat godkännandet ge aktören en anmärkning i stället för en uppmaning att avhjälpa bristerna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På produkter som levererats till läroanstalter och daghem senast den 31 juli 2017 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.